

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS
DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Número 11 - segona època - Juny 1998

PAPIERS

del secretariat

Músics cecs de carrer

A Guillaume Apollinaire

LLAGRIMES DE MUSICA RELLESCANT SOBRE PEGA GREGA
VIBRACIÓ DE CORDES I DE NERVIS I D'AIRE
AIGUES TERBOLES QUE S'AGITEN I MALFLAIEN
DRAPS VERDS MANS GROGUES CORDES BLANQUES
ULLS D'AGATA SERENA I POLIDA
MÀXIMA PRESSIÓ DEL GEMEC MUSICAL
DEGOTALL DE MELODIA OLIOSA
MULTITUD TANGENT
VALVULA LITERÀRIA
MENDICITAT
PUCCINI

Joaquim Folguera

Traduccions i fragments, 1921

Res no és fins que no ha estat

La qualitat, fruit de la pròpia utopia.

Seria erroni parlar de qualitat com allò que ha de ser perfecte. Acceptar que la perfecció no existeix és un senyal de maduresa, és un senyal de tolerància i de respecte. Voler perfecció és caure en el parany d'exigir-la i pot ser que la tolerància i el respecte per l'altre vagin quedant cada cop més lluny d'una manera de fer tolerant i respectuosa. Dir que es vol qualitat deu estar a prop de l'intentem-ho, o hi tendim, o ens hi esforcem, o, simplement, en el veiem que hi hem de fer camí. I també a prop de la dificultat i de dir que no en sabem més, per tant, a prop de la limitació i de l'acceptació. ¿Voleu dir que intentar i ensopegar; col·laborar i compartir; escoltar i suggerir; entendre i contrastar que el nostre fer sigui una mica millor no és qualitat? Sembla que anem arribant a una significació humanitzada del terme, perquè no l'entendem com a la perfecció d'un producte acabat, sinó com a una manera de fer

positiva, engrescadora i creativa. No hi ha una sola qualitat tancada i hermètica, perfecta i fixada sinó que, en una vida, la diversitat de qualitats és rica i moldejable i revisable i... cadascú, segons les pròpies tries, haurà d'optar per posar *qualitat* on vulgui: qualitat alimentària o aliments de qualitat? qualitat literària o literatura de qualitat? un treball de qualitat o qualitat en el treball? Ben cert que la paraula *qualitat* davant o darrere d'un mot pren matisos i coloracions diferents i descobrim que és fruit de la tria que cadascú fem i anem fent del fets, esdeveniments i situacions que la pròpia vida va presentant. Fruit de la pròpia utopia. La resposta que siguem capaços d'anar donant cada moment i cada instant serà el granet de qualitat que contribuirà a la construcció compartida d'una qualitat més gran.

parlem de:

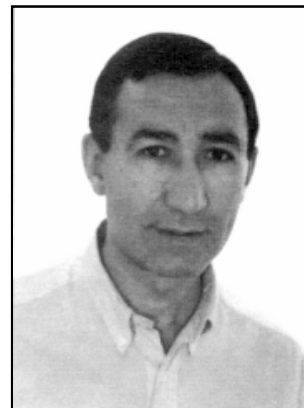
- ❖ **Entrevistem Serafí Antúnez.** (pàg. 2)
- ❖ **La qualitat en l'educació.** (pàg. 3)
- ❖ **Paràmetres de qualitat.** (pàg. 5-8)
- ❖ **Valoració de la Jornada Pedagògica.** (pàg. 9)

La qualitat, una qüestió de confiança

Parlem amb Serafí Antúnez

Doctor en Pedagogia. Ha estat professor titular i membre de l'equip directiu de l'Escola Universitària de Professorat de la UB. Ha fet de director adjunt a l'ICE de la Universitat de Barcelona i en l'actualitat és professor titular de la Facultat de Pedagogia d'aquesta Universitat. Ha publicat diversos llibres i ha fet col·laboracions en diverses revistes.

matius valors com ara: el respecte, la dignitat humana, la justícia, la igualtat de drets i d'oportunitats, la llibertat, la transparència... Criteris més específics de qualitat poden ser els que permeten operativitzar els criteris generals anteriors: recursos su-

suficients i capacitat per adequar-los a les finalitats, una revisió i avaluació constants i capacitat per usar els resultats per millorar la teoria i la pràctica; uns canals i òrgans de participació en la gestió; formació de professorat i un bon clima de treball; actuacions adequades per atendre la diversitat d'alumnat; autonomia institucional i capacitat per administrar-la.

Què és i què no és qualitat en educació?

El terme «qualitat» pot ser polisèmic i és difícil posar-se d'acord en el concepte. Per dir que tenim un rellotge de qualitat, a què ens estem referint?: al valor? al preu? al funcionament? als acabats artesanals? Quan parlem de l'educació escolar passa el mateix: depèn de circumstàncies, de països; depèn de qui la defineixi en relació a quins paràmetres, amb quina intenció... ¿Quina escola imparteix una educació de més gran qualitat: la que aconsegueix un 99% d'èxit en les proves de selectivitat, amb l'abandonament del 50% dels seus alumnes, o aquella altra que n'obté només el 75% amb un abandonament del 15%, però que ha proporcionat una adequada orientació personal, escolar i professional als seus estudiants i que ha obtingut d'ells el millor en relació a les seves capacitats? La qualitat en educació escolar és un atribut o condició que atorguem a l'acció i a l'efecte d'educar, en relació a uns criteris que establím i acordem els membres d'una comunitat en cada cas i circumstàncies.

Quins són aquests criteris?

Crec que hi ha uns criteris de caràcter general i uns altres de naturalesa més específica a partir dels quals s'ha d'arribar a uns acords. Els criteris o els requisits generals d'una educació de qualitat els hauríem de trobar en els valors que defensa la Constitució. Podem dir que existeix qualitat quan l'educació escolar propugna i es desenvolupa tenint com a principis nor-

La qualitat existeix o és una utopia?

La qualitat existeix. Ara bé, se l'hauria de concebre com un objectiu-tendència, com una tasca permanentment plantejada i inacabada, com una filosofia institucional que posa l'èmfasi en el control i en la revisió constant d'allò que fem dia a dia amb la intenció de millorar, de fer la feina ben feta, orientats pels principis normatius que assenyalàvem abans.

Qui ha d'establir-la? Cal certificar-la?

Fer-ho, correspon a tots els membres de la comunitat escolar en funció de les seves capacitats i competències. La qualitat és un concepte que té el seu origen en un acord entre parts. És una qüestió de posar-s'hi d'acord. Creieu que els pares i mares que porten els seus fills i filles a l'Escola Pia confiaran més en vosaltres si, a partir de demà, els dieu que us acaben de concedir el certificat ISO o un altre de similar?... És una qüestió de confiança entre qui demana i qui ofereix. No cal un àrbitre. No és una qüestió quantitativa sinó de coherència amb uns determinats valors.

La qualitat en l'educació

escola pia

Allò dels arbres i del bosc!

Tot i la quantitat de bibliografia que hi ha sobre la qualitat en educació és difícil trobar i consensuar una definició pròpia.

La raó que porta a aquesta manca d'acord la trobem en el propi objecte. **Educar és un fenomen complex.** Avaluar-ne la seva qualitat, com no ho ha de ser? Sobretot quan aquesta valoració està subjecte a valoracions personals que responen a diferents conceptualitzacions del que entenem per educar. Si a més, hi afegim que una part d'aquesta avaluació s'haurà de fonamentar en l'estudi dels aprenentatges dels alumnes i que aquests només els podem valorar per les seves manifestacions externes i que el mestre, en tancar la porta de l'aula, decideix lliurament *el quan, el com i el què* ha de fer, en coherència habitualment amb el projecte d'escola, però no necessàriament, ens sorgeix un escenari certament complex. La resposta fàcil és quedar-se en la manifestació d'aquesta complexitat que deriva en impossibilitat de valoració. Cal fer un esforç d'anàlisi per anar trobant les peces del puzzle que ens permetin aproximar-nos a allò que entenem que ha de ser una educació de qualitat. I tornem al principi: *Què cal entendre per educació de qualitat?*

Em quedo amb el concepte de qualitat de Wilson que consisteix a **planificar, proporcionar i avaluar el currículum òptim per a cada alumne, en el context d'una diversitat d'individus que aprenen.** L'abandonament del *prêt a porter* i el retorn al vestit a mida. Aquests són els aires que ens arriben de les darreres desfilades de moda pedagògiques.

Per avançar en *qualitat*, sigui en la línia de Wilson o en d'altres, l'OCDE, en el seu informe sobre escoles i qualitat de l'ensenyament, apunta algunes *àrees clau*:

- **Currículum:** Les decisions relacionades amb la planificació, l'aplicació i l'avaluació del currículum incideixen, sens dubte, en el *producte educatiu*, que és

un dels components a analitzar en la valoració de la qualitat de les escoles.

- **Mesura dels resultats, avaluació i supervisió:** La selecció d'elements a avaluar, la valoració que se'n faci i el pes relatiu que els donem en el conjunt del *tot* seran decisius en el resultat de la mesura de la *qualitat*. La incidència crítica d'aportacions externes a les escoles pot ser clau per a provocar un progrés.
- **Mestres:** L'OCDE insisteix en la importància estratègica que té tant la formació inicial com la permanent dels docents. També apunta la necessitat d'aplicar mesures que millorin la valoració social de la feina d'ensenyant i provoquin un increment de motivació i moral del nostre col·lectiu.
- **Organització:** Els àmbits bàsics de reflexió en aquesta àrea s'han de centrar en la gestió d'espai i temps. Gestionar creativament aquestes variables pot tenir una incidència clau en la millora de la relació ensenyament-aprenentatge. Aquí, cal considerar també l'anàlisi de la cultura organitzativa del centre. És a dir, aquella part més amagada de l'organització que té a veure amb els valors, creences i principis implícits, compartits per persones que interactuen de forma molt decisiva amb d'altres aspectes explícits de l'organització, com ara els estructurals. Aquesta part amagada de l'iceberg pot enfonsar un Titànic.
- **Recursos:** Aquí la paraula màgica és eficiència. Més enllà de l'eficàcia cal trobar les formes més òptimes de gestió de recursos en relació als resultats esperats.

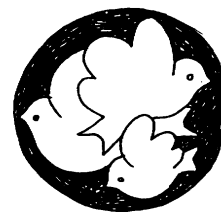
A les portes de la propera Assemblea de les Institucions Escolars, pot ser profitós que puguem generar reflexió i debat al voltant d'aquesta temàtica complexa –tant com ho és la nostra feina–, i també estratègica, que ens permeti aprendre, als mestres, a anar a la “moda”, és a dir, a saber dissenyar vestits a mida.

Jaume Font i Martí

Temps de reflexió

Ítaca.

Quan surts per fer el viatge cap a Ítaca
 has de pregar que el camí sigui llarg,
 ple d'aventures, ple de coneixences. (...)
 Has de pregar que el camí sigui llarg.
 Que siguin moltes les matinades. (...)
 Sempre tingues al cor la idea d'Ítaca.
 Has d'arribar-hi, és el teu destí.
 Però no forcis gens la travessia.
 És preferible que duri molts anys
 i que siguis vell quan fondegis l'illa,
 ric de tot el que hauràs guanyat fent el camí,
 sense esperar que t'hagi de dar riqueses Ítaca.
 Ítaca t'ha donat el bell viatge.
 Sense ella no hauries pas sortit cap a fer-lo.
 Res més no té que et pugui donar.
 I si la trobes pobra, no és que Ítaca t'hagi enganyat.
 Savi com bé t'has fet, amb tanta experiència,
 ja hauràs pogut comprendre què volen dir les Ítaques.

Konstantinos Kavafis - poeta grec, 1863-1933

Una experiència d'avaluació externa

Què ha representat?

A la nostra escola, l'avaluació externa ha consistit a analitzar els treballs pràctics programats per al curs 97-98 fets en l'àmbit de l'àrea de coneixement del medi natural, a primària. La finalitat ha estat observar la realització d'un d'aquests treballs a partir del guió de treball, el registre del professor i la posterior avaluació.

Per a l'escola, ha representat poder fer una bona reflexió de la pròpia realitat i fer-nos prendre decisions de millora. S'ha debatut sobre l'ensenyament-aprenentatge de les ciències i el paper que tenen els treballs pràctics en el procés d'aprenentatge. S'ha pres l'acord d'intentar, sempre que els temes ho permetin i sigui possible, programar una o més pràctiques integrades dins del procés d'aprenentatge. S'ha decidit de

fer una revisió, renovació i compra de material nou per al laboratori.

El professorat, a partir d'aquesta avaluació externa, hem vist la importància d'escriure tots els acords que anem prenent i així poder-ne fer una revisió i una avaluació. S'ha millorat la coordinació i tothom s'ha compromès a anar més al laboratori i a fer més sortides a la natura.

Per als alumnes ha estat una experiència motivadora ja que han fet la seva pràctica davant de persones alienes a l'escola (dos inspectors) i, tot i que ja estan avesats a anar al laboratori, no ho estan tant a respondre qüestionaris, la qual cosa els ha fet sentir importants.

Josep Mª Vendrell - E.P. Tàrraga

La qualitat: un procés, no una fita

paràmetres
de qualitat

Cadascú, en fer-se'l seu, el farà únic.

LA QUALITAT TOTAL DE CADA DIA

Pepita Torné - Escola Pia Balaguer

La qualitat està de moda: qualitat total, paràmetres de qualitat, normes ISO de qualitat, certificacions de qualitat... La societat en parla, se'n fan cursos i seminaris. A tots se'ns demana qualitat. La paraula *qualitat* sovinteja.

A l'escola, però, no és pas una qüestió nova. La frase "...oferir una educació de qualitat..." deu ser en tots els idearis i caràcters propis d'arreu. Quina és la diferència entre la *qualitat* de *tota la vida* i la *total* de la qual tant es parla?

En la *qualitat* no hi ha diferència. La consecució del bon servei, que satisfà les expectatives i necessitats de qui l'utilitza, és el que ens proposàvem abans, ara i també en el futur si volem continuar existint. En la *total* ja n'hi ha alguna, de diferència. En un procés llarg que va passar pels controls de qualitat, el miracle japonès, els cercles de qualitat i moltes altres etapes que no vénen al cas, el món empresarial es va adonar que, o en la qualitat s'hi implica tota l'organització, o no s'aconsegueix. I, a partir d'aquest punt i basat en aquesta darrera afirmació, tenim una sèrie d'eines i d'estratègies, una filosofia i una manera de fer que les ha d'amarar, que, al capdavant, no pretenen sinó que, en la qualitat del nostre servei, ens hi impliquem tots, perquè de tots en depèn. Com es tradueix aquesta implicació?

Analitzem algunes claus de la *qualitat*:

- **Orientació al client.** Coneixem realment les expectatives i necessitats a satisfer? No n'hi ha prou en saber què diuen famílies o alumnes que sempre parlen. Cal saber què pensen els qui callen. Sondeigs, enquestes, entrevistes donen dades fiables amb les quals podem adaptar el nostre servei a les necessitats de la societat a la qual s'adreça.
- **Objectius.** Cal pensar quan realitzarem els objectius proposats, qui en serà responsable, quins recursos necessitarem, en quines accions es traduiran, quan els

avaluarem i quins criteris establirem per considerar-los aconseguits...

- **Lideratge.** La ferma intenció de millora constant s'ha d'impulsar, motivar i facilitar pels responsables dels diferents àmbits (principal ocupació del propi càrrec). Les persones són, per si mateixes, creatives i amb ganes d'autorealitzar-se amb una feina ben feta. Afavorir i mantenir aquest clima, en llenguatge de *qualitat total*, és la tasca més important dels líders del futur.

OBJECTIU DE QUALITAT TOTAL

L'Escola Pia de Balaguer vol:

- *Ser capdavantera en un ensenyament de qualitat, avançant-se als nous reptes educatius que planteja la nostra societat.*
- *Potenciar els valors del diàleg, l'autoestima i el respecte, així com la pròpia identitat que ens ve donada per 300 anys de tradició.*

Per aconseguir-ho:

- *Utilitza els mètodes de la qualitat total, que ens porten a valorar especialment el treball en equip, la coordinació de tasques i metodologies, la racionalització i l'avaluació dels objectius que ens proposem.*
- *Crea un clima constant de confiança en el qual tota la comunitat educativa es comunica fluidament i lliure.*

- **Organització.** Una escola és tot un món: diferents cursos, diferents departaments, nivells educatius diversos... No oblidem que som un sol centre i que els alumnes i les famílies que van passant són els mateixos; i no es pot, de cap manera, perdre la imatge ni la coherència global. La coordinació és bàsica. Cal una organització que permeti una comunicació fluida i adient. Que tothom disposi de les vies per expressar el que fa i el que creu sobre allò que estem construint cada dia entre tots.
- **El treball en equip.** És indispensable tenir una comunicació clara i efectiva,

**paràmetres
de qualitat**

una participació equilibrada i un mètode per prendre decisions que les faci efectives utilitzant tècniques científiques.

- **Formació permanent.** Els avenços i noves propostes didàctiques, els nous coneixements que aporten la psicologia i la pedagogia i l'indeturable progrés de les ciències que han d'aprendre els nostres alumnes fan que la nostra formació mai no es pugui donar per acabada. Cada centre ha d'impulsar i facilitar la millora continuada del bagatge professional dels seus membres.

Probablement n'hi ha més. Els llibres que en parlen són centenars. I els que se n'escriuran...! Perquè la Qualitat Total és un procés, no una fita. Cada escola se l'ha de proposar i l'ha de començar. Cadascú, en fer-se'l seu, el farà únic.

**UNA DE LES NOSTRES ÍTAQUES:
LA QUALITAT**

G. Julián i G. Sabaté - E.P. Sant Antoni

¿Quins són els indicadors que ens permeten dir que la nostra escola ofereix una educació de qualitat?

Basant-nos en l'informe Delors¹, que dóna les orientacions sobre els quatre pilars de l'educació del futur: aprendre a conèixer, a fer, a viure junts, a viure amb els altres, a ser, observem que tots estan presents en les nostres línies d'acció, però evidenciem que les noves tendències també demanen un control de la qualitat que sigui avaluable.

La finalitat última del nostre projecte educatiu és l'infant i la seva formació integral, per tant les nostres accions estan fonamentades en la recerca d'una qualitat que estigui en relació als valors i al nostre ideari, en relació al Projecte d'escola i a la seva efectivitat, en relació al grau de satisfacció de la comunitat educativa: alumnes, docents i no docents, famílies... Per això i amb la intenció de millorar la nostra tasca, cal tenir un mètode eficaç i àgil que ens orienti sobre la qualitat que donem a l'Escola.

Per plantejar-nos nous reptes i noves fites ens basem en l'autoavaluació a diferents nivells: equips de tutors, de cicle, de direcció...

Quan ens avaluem veiem:

– Aspectes positius:

- predisposició dels docents d'aquesta etapa a realitzar innovacions,
- interès i realització de formació permanent,
- consolidació del treball en equip.

– Aspectes febles:

- temps reduït per realitzar treball en equip,
- poca tradició d'escriure les experiències realitzades.

A partir d'aquí i en base a uns criteris, ens marquem les prioritats i dissenyem les accions, els processos i la temporització per poder assolir els objectius i finalitats que ens plantejem per als propers cursos.

A l'educació infantil, els objectius indicadors de qualitat són:

- Millorar el grau de satisfacció de les famílies.
- Potenciar el treball en equip dels docents d'infantil.
- Elaborar i/o aplicar instruments de control de les capacitats assolides en finalitzar l'educació infantil.
- Adequar els espais a les necessitats pròpies de l'educació infantil.
- Revisar i redissenyar determinades metodologies.

Fer aquesta autoavaluació ens permet definir les estratègies i actuacions per millorar en l'educació infantil.

Aquesta autoavaluació com a mecanisme continuat, juntament amb l'avaluació interna i externa que es realitza són els instruments de què disposem per assegurar el control de la qualitat en la nostra tasca educativa.

La nostra escola es consolida quan tots els eixos de la nostra comunitat educativa s'harmonitzen en un projecte comú, que es converteix en un camí d'innovacions constants. A Sant Antoni una de les nostres Ítaques és la qualitat.

¹ DELORS, J (varis) 1996; *EDUCACIÓ: Hi ha un tresor amagat a dins*. UNESCO, Barcelona

UNA ESPERANÇA DE QUALITAT

Equip E.Infantil - Escola Pia Olot

La finalitat d'una escola de qualitat és que d'ella en surtin persones amb molt bones qualitats humanes, socials, laborals i personals. Aquest treball és llarg i laboriós i en el moment de plantejar-nos-el en l'educació infantil ho hem fet a través d'un treball d'hàbits personals, d'hàbits socials i de participació, i de la cooperació en l'aprenentatge.

◆ *Treball d'hàbits:*

Què sóc capaç de fer? És la pregunta que han d'aprendre a fer-se els nois i noies per anar-se responsabilitzant del seu propi creixement personal.

A principi de curs i segons el nivell s'expliquen un seguit d'hàbits o d'actituds que es treballaran i es procuraran adquirir: respectar el torn de paraula, ordenar les coses i tenir cura del material, saber estar assegut durant un temps a la cadira, saber parlar sense cridar, jugar sense barallar-se, saber compartir els jocs i el material, tenir cura d'un mateix: saber-se cordar la bata i les sabates.

Cada trimestre, a través d'una conversa personal, l'alumne arriba a un pacte-compromís amb el tutor per assenyalar què li cal millorar i de quina manera ho pot anar aconseguint, deixant-ne constància en un plafó. A l'informe trimestral hi ha una part que elaboren conjuntament mestres i alumnes.

◆ *Hàbits social. La participació.*

Quines feines hem de fer entre tots per tal que la nostra classe funcioni? Es pretén fomentar la participació social: mantenir la classe neta i ordenada, tenir cura dels

animals i de les plantes, mantenir-se informat del que passa a l'escola, a la nostra ciutat i al món, controlar el temps i els esdeveniments de la classe, tenir cura del material i repartir-lo adequadament quan cal, treballar els càrrecs d'aula...

Cada parella d'alumnes fa un càrrec durant una setmana. Tothom té feina. Al final de la setmana cada parella valora si ha estat capaç de treballar conjuntament, si han la feina que se'ls havia encomanat i si estan contents d'haver-la feta i de la manera com l'han feta. De la valoració que fan de tot plegat en queda constància en un plafó i cada nen i nena també ho escriu en l'informe.

**paràmetres
de qualitat**

◆ *Cooperació en l'aprenentatge.*

Què volem estudiar? Es pretén fomentar la cooperació en el treball, i per això, entre tots, triem un projecte. Ens repartim la feina i cada grup estudia una part del tema. Es fa una exposició del que s'ha estudiat i els altres grups continuaran el treball a partir del que s'ha exposat.

Després de cada exposició, es fa una valoració amb el grup de com han treballat i el mestre o la mestra ho registra en la llibreta d'avaluació.

Quan els mestres parlem i revisem el que fem, sempre acabem dient: tot plegat tot just comença i encara queda molt camí per fer. Però la nostra gran esperança és de veure els nostres nois i noies fets homes i dones feliços i atents a les seves qualitats.

paràmetres
de qualitat**QUALITAT QUE PASSA
PER L'AVALUACIÓ**

Lluís Jornet - Escola Pia de Calella

Parlar d'avaluació és sinònim d'innovació. Per què innovació? A l'educació secundària obligatòria hem superat una estructura academicista de control molt quantitatiu (notes, exàmens, preparació per a una determinada prova...) i poc qualitatiu, ja que la finalitat última ha estat l'expedient acadèmic. Amb la nova estructura parlem d'innovació perquè tenim en compte la realitat pròpia de l'alumnat i les seves capacitats –els teòrics ens diuen que avaluem els conceptes, els procediments i les actituds– i per tant, ens centrem més en el progrés de cada alumne i alumna. Segurament podrem estructurar una escola eficaç si, com a equip, som capaços de relacionar els següents paràmetres:

- el **clima d'aprenentatge** que es proposa té la màxima expressió en la tasca diària dels tutors i tutores per facilitar el màxim suport i ajut a l'alumnat;
- la **recerca d'un currículum obert** que aporti un alt grau de diversificació i de possibilitats per tal d'ajudar l'alumnat a fer-se el seu propi camí;
- el **treball coordinat** que faciliti que tots els qui estem implicats cerquem els materials i les maneres de treballar més cohesionades i, alhora, generi la necessitat de treballar en equip;
- l'**avaluació del treball**, observant el nivell d'adquisició dels continguts que es treballen no només des d'un punt de vista conceptual sinó tenint molt en compte com es treballen i com es fa ar-

ribar a l'alumnat perquè se senti motivat en allò que se li proposa;

- i l'**obertura de la relació** que s'estableix entre les famílies i els professionals de l'ensenyament, com a elements actius i directes en l'educació dels nois i noies.

A l'escola hem optat per fer de l'avaluació una eina de canvi, una eina d'innovació, entesa per tots com un element de millora en el rendiment del nostre alumnat.

1. En estructurar el Programa d'Acció Tutorial (PAT), a partir de l'anàlisi i la reflexió de tot el claustre, s'han establert els mecanismes bàsics i fonamentals per fer el seguiment acadèmic, relacional i orientador de cada alumne.

2. Tot i tenir clars els objectius d'on venim i on anem –elaborats en el PCC–, ens costa d'elaborar uns criteris d'avaluació justos i equilibrats.

La informació que recollim del nostre alumnat és analitzada pels diferents tutors i és debatuda en les reunions que fem al llarg del curs. L'**equip educatiu**, reunit un mínim de dues vegades el trimestre, fa el seguiment del procés d'ensenyament-aprenentatge i avalua sempre els progressos i les mancances i pren els acords per arribar a l'atenció individualitzada de l'alumnat.

Sempre, i amb el consens de tot l'equip, es té en compte l'aspecte qualitatiu, que pot donar peu a ajudes directes, analitzant el perquè de cada situació.

La qualitat, i la innovació vénen donades per aquest treball que el professorat ha acordat de fer en equip, factor que facilita que l'alumnat se senti confiat i recolzat en la seva vida escolar.

per saber-ne més

Wilson, J.D.: *Como valorar la calidad de la enseñanza.* Barcelona. 1992 Ed. Paidós i MEC.

OCDE: *Escuelas y calidad de la enseñanza. Informe Internacional.* Barcelona 1991. Ed. Paidós i MEC.

Gento, S.: *Instituciones educativas para la calidad total.* Madrid. 1996. Ed. La Muralla

López, F.: *La gestión de calidad en educación.* Madrid 1994. Ed. La Muralla

Beare, H., Caldwell, B.J., Millikan, R.H.: *Como conseguir centros de calidad.* Madrid 1989. Ed. La Muralla

Antúñez, S.: *Claves para la organización de centros escolares.* Barcelona 1994. ICE de Universitat de Barcelona i Ed. Horsori.-

El proper número anirà dedicat a «Preparem l'Assemblea».

Les escoles: un espai de proposta evangèlica

Jornada Pedagògica

Avaluació de la Jornada.

Com cada any, demanem als participants en la Jornada una avaluació anònima a partir d'unes preguntes tancades, valorades en una escala d'1 a 5 punts ascendent (seguint unes pautes donades en cada pregunta) i d'unes altres preguntes obertes. Presentem un resum dels resultats obtinguts en les 368 enquestes (sobre 627 participants) lliurades al final de la Jornada.

1.- Valoració de la Jornada:

- des del punt de vista organitzatiu,
- atenent als continguts de la conferència,
- pel que fa als continguts del grup de treball,
- atenent a les conclusions i debats en els grups de treball.

2.- Oportunitat de la Jornada:

- quant a la creació d'un ambient col·lectiu de l'Escola Pia,
- pel que fa a la facilitat d'assistir-hi,
- quant al tema escollit,
- pel que fa a l'estructura i l'oferta dels grups de treball.

3.- Aportació concreta d'aquesta Jornada a la teva tasca docent.

4.- Nivell d'adequació del grup de treball al qual has assistit amb la teva tasca a l'escola.

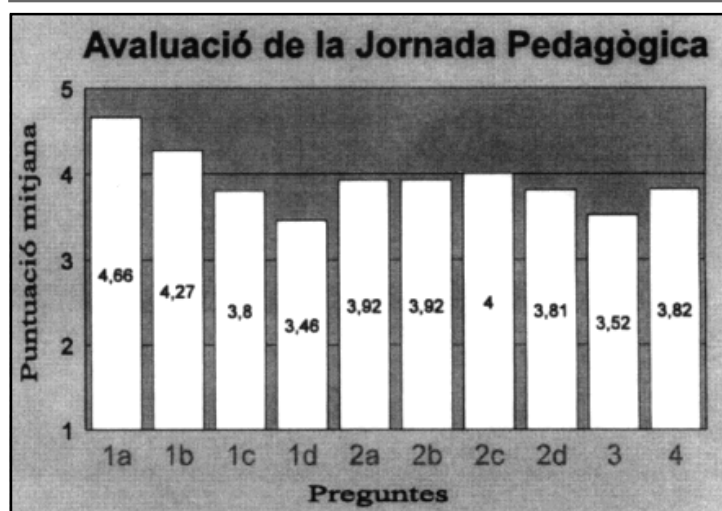
5a- Aspectes més positius:

Hi ha un ampli ventall de respostes i valoracions, entre les quals sobresurten: la mateixa existència de la Jornada, la bona organització, l'ocasió de la trobada entre docents de diferents escoles, la conferència i la claredat del P. Ramon Mª Nogués, el treball de grups, la transparència de les aportacions, l'ambient global, el tema escollit... Força docents opinen que la Jornada s'ha de mantenir i agraeixen l'acollida rebuda per l'escola de Sabadell. Altres valoren aspectes que els han estat útils particularment o algunes intervencions concretes.

5b- Aspectes més negatius:

Les respostes també són variades i tenen a veure amb propostes alternatives: més temps pel treball de grups i per l'intercanvi, menys intervencions institucionals, una Jornada més curta, que es pogués donar més informació prèvia, més grups, només dues parts... Hi ha qui demana que els grups de treball s'organitzin per especialitats dels docents, que s'ampliï el ventall de temes dels grups, o que es doni més material complementari. Com cada any, hi ha queixes sobre el dia o l'època en què es realitza la Jornada.

	1a	1b	1c	1d	2a	2b	2c	2d	3	4
5	246	186	98	61	120	141	121	79	50	105
4	112	115	140	126	131	110	149	163	151	133
3	9	59	98	114	87	79	74	101	111	90
2	0	6	22	51	21	27	19	20	49	32
1	1	0	8	15	6	9	3	5	6	6

En l'apartat destinat als suggeriments es van recollir un bon nombre de propostes de temes per a properes Jornades, que es tindran en compte oportunament, i que manifesten les preocupacions del nostre col·lectiu.

Noticiari breu

JA TENIM EL PAM A LES MANS

Tal i com hem anat anunciant en els últims números de Papers, a mitjan maig, s'ha publicat el *Projecte per a Aprendre Millor 1*. Una eina que surt al mercat després de llargs mesos de preparació i de feina de docents de les nostres escoles coordinats pel P. Marian Baqués i la Gemma Baldrich de l'escola de Balmes. S'espera que abans no acabi el curs podrem tenir a les mans el número 2 i, el setembre, les corresponents guies didàctiques.

REUNIÓ PAI

El propassat 12 de maig es reuniren els coordinadors del PAI per parlar i analitzar el procés d'aplicació del Projecte d'Activació de la Intel·ligència dut a terme a les diferents escoles. Es posà de manifest la satisfacció pel treball que s'està fent i s'encoratjà a continuar avançant pel que fa a l'aspecte metodològic i a la relació amb d'altres camps escolars.

CONSELL DE LES INSTITUCIONS

El 25 de maig es reuní el Consell per tractar, fonamentalment, sobre la propera Assemblea del 1999. El Secretari General presentà la proposta elaborada per l'Equip de Gestió consistent en tres processos enllaçats d'un trimestre, aproximadament, cada un: una etapa de preparació i d'anàlisi a les escoles; un segon temps de reflexió conjunta -durant el qual se celebraria l'Assemblea, entesa com la reunió de representants de tots els estaments de les escoles, per aprovar les grans polítiques comunes-; i un tercer moment on cada escola concretaria els propis objectius per al període 1999-2003 a partir dels subratllats de l'Assemblea. El Consell, màxim òrgan col·legiat entre Assemblees, aprovà el projecte, així com unes propostes de modificació del Reglament que també seran sotmeses a votació en l'Assemblea. La principal preocupació de tots els qui estudiaven aquest procés és augmentar la participació de tots els estaments a les escoles i lligar els objectius globals amb les necessitats concretes que facin avançar totes les escoles. S'informà, també, els consellers de les previsions del proper curs i de les xifres globals dels pressupostos aprovats de les escoles.

TÀRREGA

400 ANYS D'ESCOLA PIA

Els dies 8,9 i 10 de maig hem celebrat a l'escola el 400 aniversari d'Escola Pia. La conferència "L'Escola Pia ahir, avui i demà" feta pel P. Carles Mascaró va ser l'acte que va encapçalar aquestes jornades festives. A la sala dels Arcs del Museu Comarcal de l'Urgell es va inaugurar l'exposició "400 anys d'Escola Pia" organitzada per pares, professors, alumnes i

exalumnes. Una taula rodona entorn de "Els meus records de can Colapi" recull l'opinió i memorances del Dr. Trilla, del Sr. Antoni Pont, del Sr. Joan Lluís Tous i del P. Provincial Andreu Trilla. Tots ells vinculats, en algun moment, amb l'Escola Pia de Tàrraga. Una excursió a Peralta de la Sal amb la celebració d'una eucaristia i d'un dinar compartit tanquen aquests tres dies de celebració plens de significat i de simbologia.

ALUMNES GUARDONATS

IGUALADA: Joan Balcells i Padullés, de l'Escola Pia d'Igualada, guanya el premi de filosofia "Arnau de Vilanova" pel seu treball "L'Anticrist, de Nietzsche" que versa sobre la història crítica que Nietzsche fa del cristianisme, el valor de la "decadència", la invectiva contra la classe sacerdotal o la proposta dels hiper-boris. Joan Balcells és actualment alumne de 2n de batxillerat a la nostra escola i comença a tenir un important currículum en el camp de les lletres. Ha estat guardonat diverses vegades.

NOSTRA SENYORA: Marc Brugaroles i Ronchera, alumne de COU de l'Escola Pia Ntra. Sra., ha estat guardonat amb el premi Cangur per la Societat Catalana de Matemàtiques que organitza unes proves matemàtiques amb la intenció que aquestes proves siguin, cada cop més, la Festa de les Matemàtiques. L'acte de lliurament del premi l'ha fet el president de l'Institut d'Estudis Catalans i ha tingut lloc a la sala Prat de la Riba del mateix Institut.

BALMES: Un grup d'alumnes ha estat seleccionat entre els 10 finalistes del VI Premi Intermón sobre el comerç just i l'explotació infantil que convoca Intermón a tot l'Estat Espanyol. El treball presentat consta d'una reflexió teòrica sobre el problema i les possibles vies de solució i d'una part pràctica que, a través d'un vídeo, mostra les tasques realitzades a l'escola per sensibilitzar l'alumnat de 1r de BUP i del 1r cicle d'ESO. Bona sort!

IGUALADA INTERCANVIS

Els alumnes de 2n i 3r d'ESO i 1r de batxillerat, a finals de març, han realitzat uns intercanvis escolars amb els alumnes de les ciutats de Lecco (Itàlia), Glasgow (Escòcia) i Rennes (França). Aquests intercanvis han afavorit que es possessin en contacte amb realitats humanes i culturals diferents i enriquidores. Han tornat molt contents de l'experiència realitzada.

CONVIVÈNCIA INTERESCOLAR

El dia 8 de maig ha tingut lloc la X Jornada d'Esport i Convivència a Mataró. Tots els alumnes de l'Escola Pia de tot Catalunya de 6è de Primària han participat amb molta il·lusió i un bon esperit esportiu a la tradicional jornada que s'organitza per afavorir el coneixement i l'intercanvi dels alumnes de les nostres escoles. Una gran oferta d'esports permet que cadascú pugui triar allò que més li agrada: tennis, tennis taula, handbol, futbol, bàsquet, natació, escacs, vela, hoquei, atletisme són els esports que s'han pogut oferir aquest any. L'acollida i gran col·laboració de tot l'equip de companys de l'escola de Mataró i el bon dia que va fer va afavorir una bona estada que es veia reflectida en les cares de tots els participants.

ELS PROFESSORS PUBLIQUEN

Jaume Mensa de l'escola d'Igualada ha publicat la seva tesi doctoral *Les raons d'un anunci apocalíptic*, editat per Col·lectània Sant Pacià. Jaume Patuel de Mataró publica *El coratge d'educar avui en dia*, editat per La Comarcal Edicions, i Lluís Busquets de Ntra Sra ha fet un estudi sobre *El Conde Lucanor*, editat per Santillana.

MOIÀ

CERTAMEN LITERARI

De fa temps, l'escola convoca un certamen literari i convida tots els nens i nenes a participar-hi tractant un tema. Aquest any ha presidit la festa en Joaquim Carbó i la il·lustradora Montserrat Tobella. Tots els nois i noies els han pogut conèixer a fons fent-los moltes preguntes donat que han treballat els seus textos i dibuixos, podent entrar així en un estudi més aprofundit d'una part de la literatura coneixent autors vius. Cada etapa de l'escola prepara un aspecte de la jornada. Cadascú hi fa la seva aportació. La participació de pares i mares, amics i familiars fa que aquesta jornada ens projecti a l'exterior i esdevingui participativa i engrescadora.

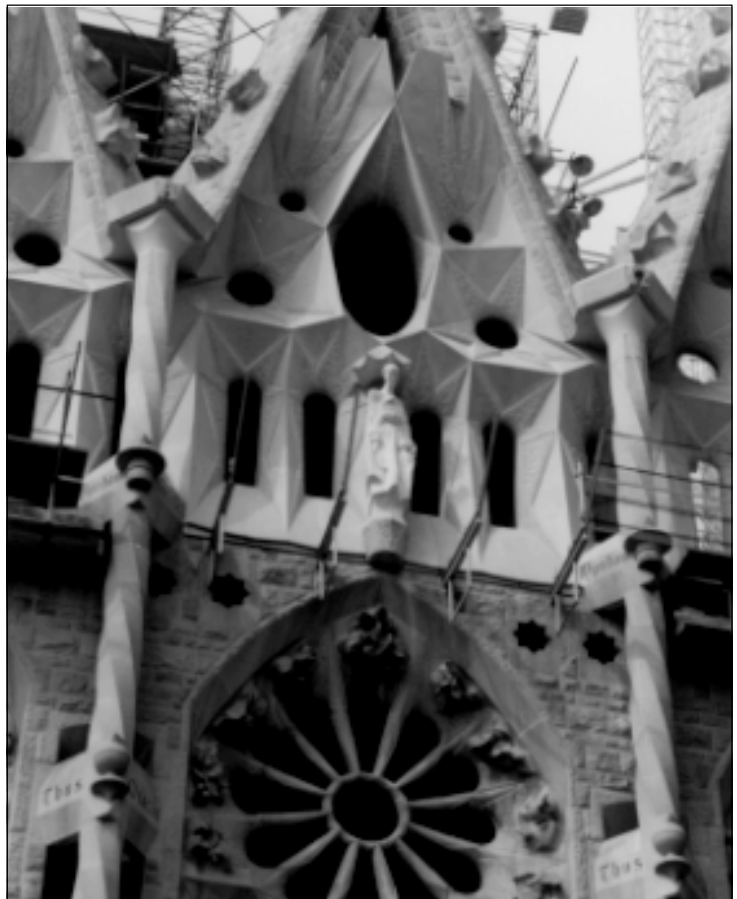
ESTADES PEDAGÒGIQUES DE LA FUNDACIÓ

Com cada curs la Fundació Joan Profitós convoca unes estades pedagògiques per als alumnes de les nostres escoles. L'objectiu és possibilitar la recerca aprofundida sobre una àrea pedagògica d'interès i crear lligams i relacions d'amistat entre alumnes de les diferents escoles alhora que es premia el treball i la motivació d'alguns alumnes en uns determinats aprenentatges. Enguany, per als alumnes de 1r cicle d'ESO s'ofereixen tres estades: *Descobreix el Delta de l'Ebre* i *Descobreix l'Alta*

Muntanya: plantes, arbres i bestioles a Pineta i *La descoberta de l'àrea natural d'Olot*. Per als de 2n cicle d'ESO, 1r i 2n de BUP i 1r i 2n d'FP 1r grau s'ofereix una estada dedicada a *Eines multimèdia a Internet* i una altra de *Fotografia*. Aquestes estades tindran lloc l'última setmana de juny i s'espera la participació de 124 alumnes.

ST JOSEP DE CALASSANÇ A LA SAGRADA FAMÍLIA

El propassat dissabte 16 de maig, a la Sagrada Família de Barcelona, més de 400 persones es reuniren per participar en una trobada en motiu de la col·locació d'una escultura de Sant Josep de Calassanç a la façana de llevant. La celebració, presidida pel P. General, Josep M. Balcells, consistí en una pregària col·lectiva a la cripta, la benedicció de la imatge i una visita comentada pel temple que va acabar amb una ballada de gegants per cloure aquest matí. L'escultura, feta pel Sr. Cusachs té una alçada de 2,85 m en la qual hi destaquen les mans, intencionadament grans, que aguanten un llibre (Lletres) i embolcallen un nen i una nena en actitud protectora (Pietat).

Qualitat total a l'ensenyament

Assaig de decàleg (provisional i en revisió).

En el món productiu és ja comú parlar de la qualitat aplicada a cada un dels passos d'un procés. En el món dels aprenentatges seria la sublimació de la reforma.

1. El més important d'una escola és l'educació infantil. Allà desvetllem les capacitats d'aprenentatge "des de la més tendra infància". Per això, tots els docents de l'escola -començant pels de batxillerats- passaran un més cada cinc anys a educació infantil.

2. Cada docent anotarà al costat de la seva programació les millores a introduir en la unitat que acaba de treballar.

3. A l'inici de tota unitat d'aprenentatge es preguntarà a l'alumnat individualment què en sap del tema i què en vol aprendre, i què ha après i què més en voldria saber, al final del procés. A partir d'aquí comencen les recuperacions.

4. Tot docent ha d'explicar al seu veí els 10 objectius bàsics que vol aconseguir amb el treball de la seva àrea amb els seus alumnes (òbviament, en termes de capacitats observables).

5. Se substitueixen les notes -allà on encara siguin habituals- pel percentatge d'objectius mínims que l'alumne assoleix. Naturalment, es tracta que tots obtinguin més del 100%.

6. El més cabdal de tota programació és prendre determinacions sobre el com ensenyar.

7. La programació de tota àrea explicitarà quins aspectes de la programació pastoral i de la tutorial del curs es treballen i de quina manera.

8. La formació dels docents tindrà per objectiu millorar l'esperit crític sobre la tasca realitzada i els aprenentatges obtinguts, treure pors sobre l'avaluació de la nostra feina per part dels altres i millorar l'autoestima i la valoració de la feina feta. Hom atindrà de manera especial els docents d'infantil per tal que continuïn estant en la punta de la pedagogia.

9. Sense avaluació -observació, judici i presa de decisions- no farem res de bo.

10. Tanmateix, la il·lusió per la feina, l'estima pels alumnes i el sentit de l'humor es mantenen imprescindibles.

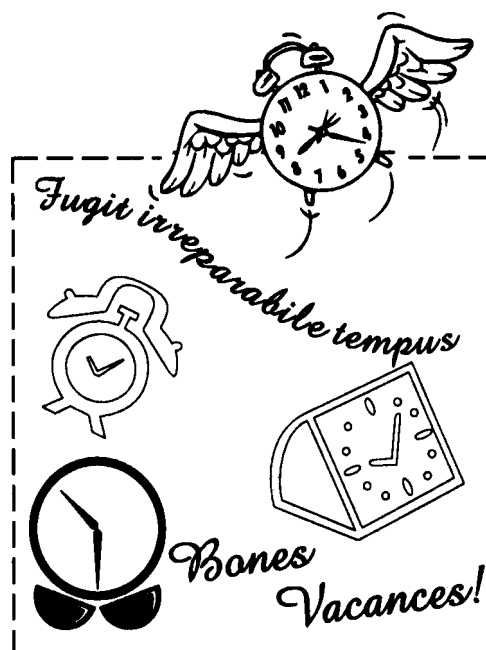
Zum-Zum

agenda

JUNY

- 2 Darrer dia grups de treball.
- 11 Reunió coordinadors FP de les 4 a 2/4 de 7 de la tarda
- CEP-1 de les 4 a les 6.
- 13-18 Estades pedagògiques per a alumnes ESO i Batxillerat.
- 25-30 Dies diferents, a Pineta.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

CopiART S.A. - D.L. B-19840/87

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Ronda de Sant Pau, 80 2n - Tel.: 441 00 04 - Fax: 441 02 87 - 08001 BARCELONA

e-mail: escolapia@epcat.net - http://www.epcat.net • e-mail PAPERS: eparis@epcat.net